
Bezpieczeństwo sieci

Sieci komputerowe

Wykład 13

Marcin Bieńkowski

Założenia

- ❖ **Atakujący kontroluje pewną część sieci**
  - ♦ komputer(y)
  - ♦ router(y) / przełącznik(i)
  - ♦ nośniki (kable, fale radiowe)
  - ♦ ...

Co można zepsuć?

❖ **Poufność**

- ♦ atakujący czyta nasze dane

❖ **Integralność**

- ♦ atakujący podszywa się pod nas
- ♦ atakujący modyfikuje nasze wiadomości

❖ **Dostępność**

- ♦ atakujący uniemożliwia nam komunikację

Podśluchiwanie i podszywanie się

Podśluchiwanie we współdzielonym kanale

- ❖ **Nieprzełączany Ethernet (oparty na koncentratorach)**
  - ✦ Wszyscy słyszą wszystkie ramki → tryb nasłuchu (*promiscuous mode*).

- ❖ **Sieci WLAN ze współdzielonym kluczem (WEP, WPA Personal)**
  - ✦ Klucze sesji są przesyłane przy związywaniu klienta z punktem dostępowym (AP).
  - ✦ Wystarczy je podsłuchać i możemy deszyfrować całą komunikację między AP i klientem.

- ❖ **Przełączany Ethernet**
  - ✦ Przełącznik ma sprzętową tablicę haszującą (CAM = *content addressable memory*).
  - ✦ Wpisy „adres MAC → port”.
  - ✦ Zmieniając często adres MAC można zalać CAM nowymi wpisami → przełącznik przejdzie w tryb uczenia się.

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

- ❖ **Zatruwanie pamięci podręcznej ARP**

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

192.168.1.11
mac: aa:bb:cc:00:00:01

Tablica ARP:

192.168.1.12 → aa:bb:cc:00:00:02

192.168.1.12

mac: aa:bb:cc:00:00:02

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

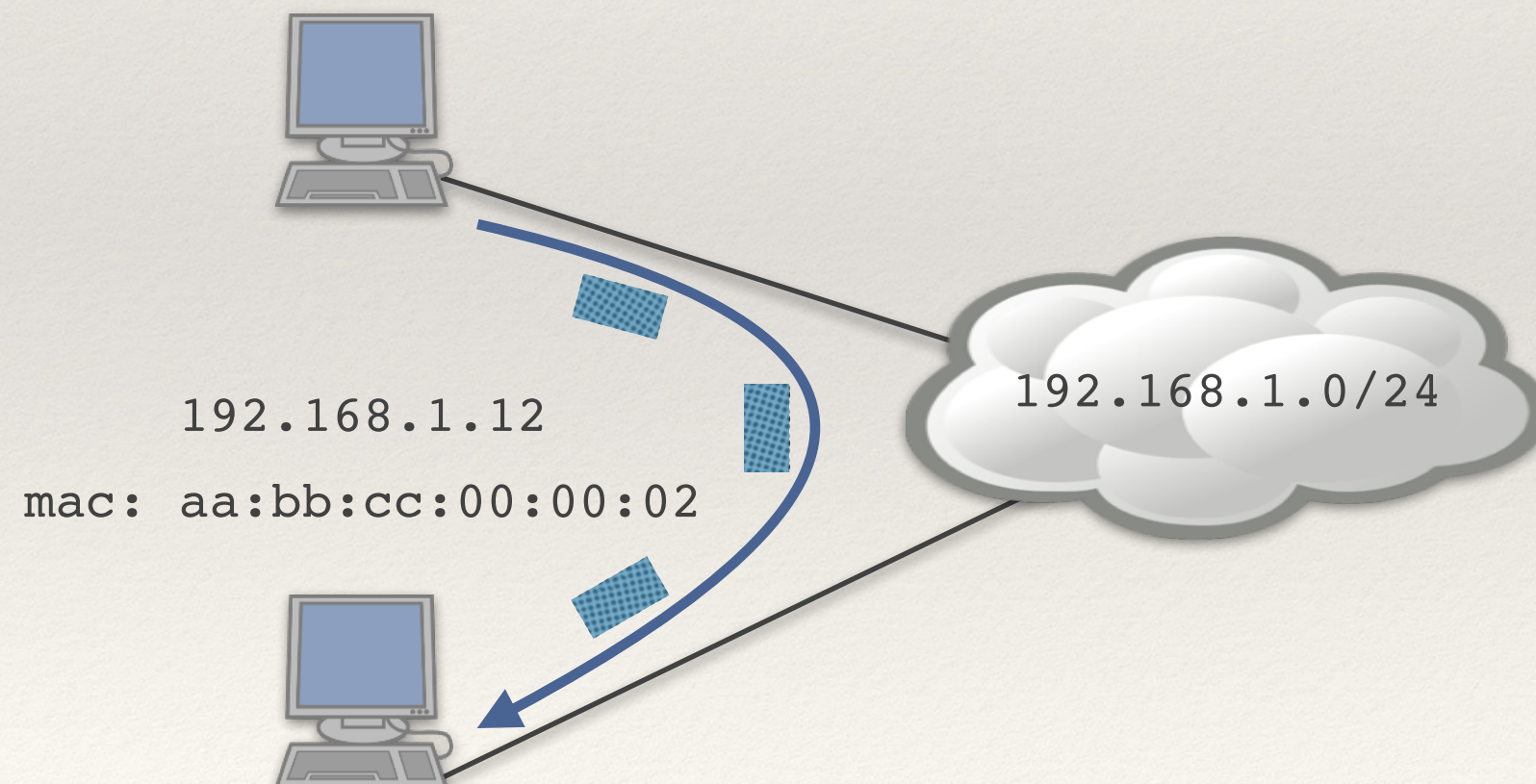
Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

192.168.1.11
mac: aa:bb:cc:00:00:01

Tablica ARP:

192.168.1.12 → aa:bb:cc:00:00:02

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

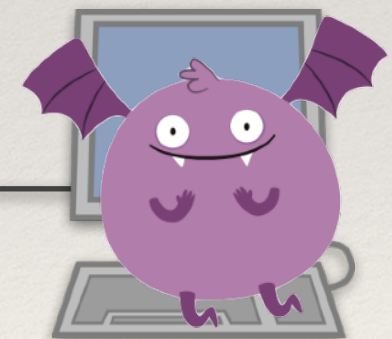
192.168.1.11
mac: aa:bb:cc:00:00:01

192.168.1.12
mac: aa:bb:cc:00:00:02

192.168.1.100
mac: aa:bb:cc:00:00:03

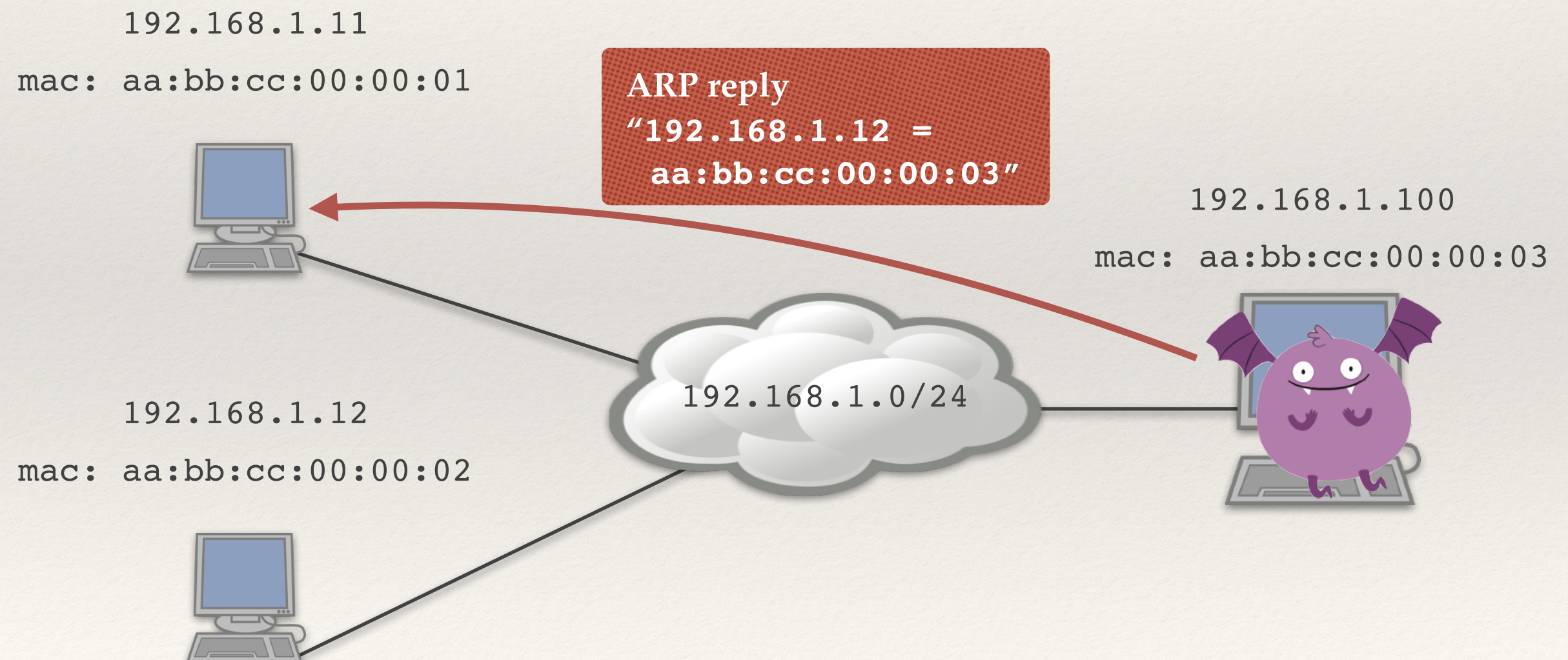

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

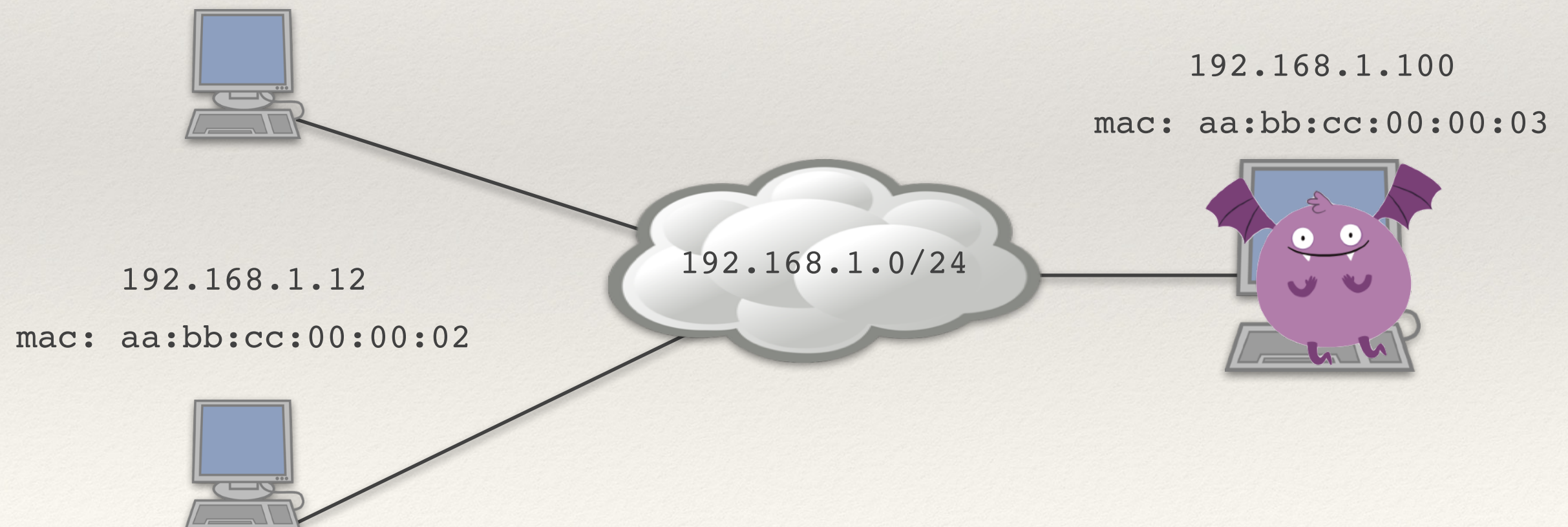
Podśłuchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

192.168.1.11
mac: aa:bb:cc:00:00:01

Tablica ARP:

192.168.1.12 → aa:bb:cc:00:00:03

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podsluchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

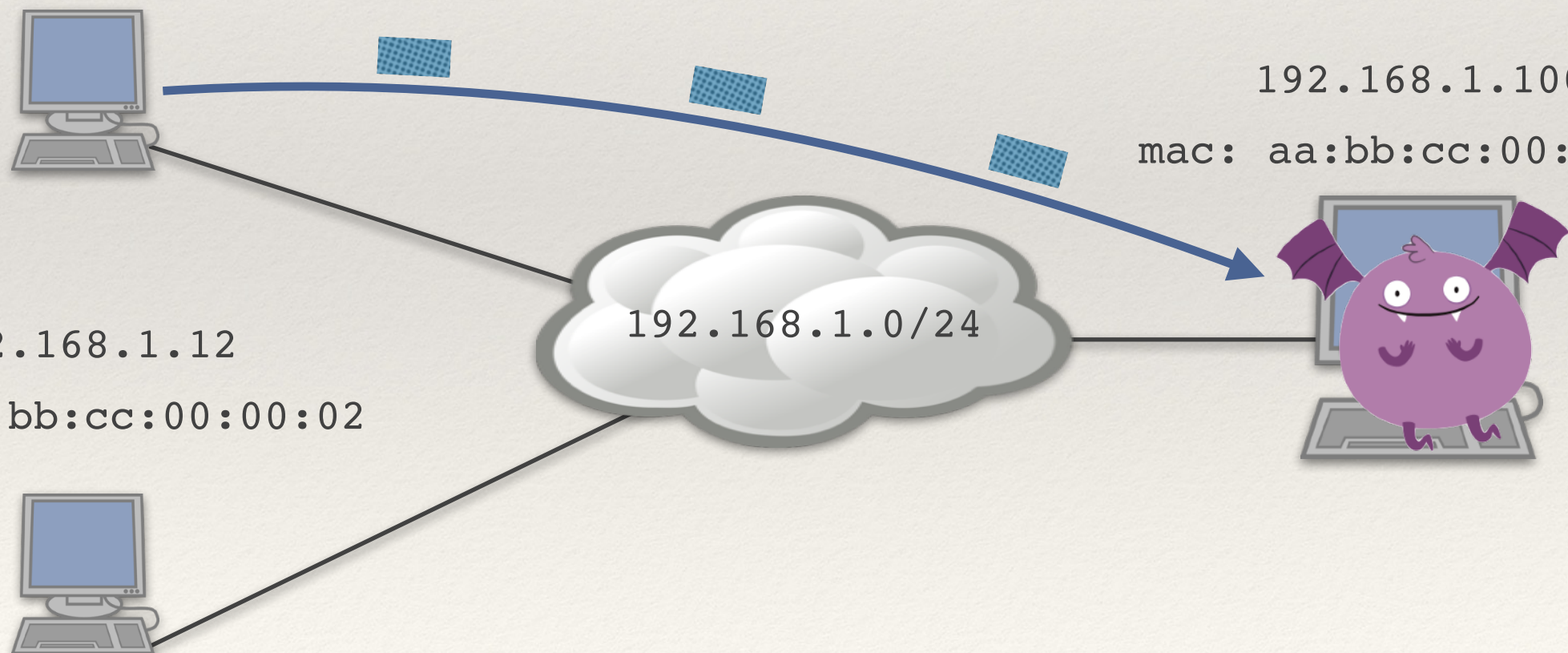
❖ Zatrutowanie pamięci podręcznej ARP

192.168.1.11
mac: aa:bb:cc:00:00:01

Tablica ARP:
192.168.1.12 → aa:bb:cc:00:00:03

192.168.1.12
mac: aa:bb:cc:00:00:02

192.168.1.100
mac: aa:bb:cc:00:00:03

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podsluchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podsluchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

- ❖ Własny serwer DHCP.
  - ❖ Atakujący rozgłasza swój adres IP jako bramę domyślną.
  - ❖ Dobre przełączniki mogą filtrować takie odpowiedzi.

Ataki „man-in-the-middle”: sieci lokalne

Podsluchujemy przez wstawienie swojego urządzenia „w środku” ścieżki komunikacji.

- ❖ Własny serwer DHCP.
  - ❖ Atakujący rozgłasza swój adres IP jako bramę domyślną.
  - ❖ Dobre przełączniki mogą filtrować takie odpowiedzi.
- ❖ Własny punkt dostępowy nazywający się stud-wifi.
  - ❖ Kto sprawdza chociaż adres MAC punktu dostępowego?
  - ❖ WPA Personal nie uwierzytelnia punktu dostępowego.

Ataki „man-in-the-middle”: routing

- ❖ **RIP spoofing**

- ❖ RIPv1 nie ma uwierzytelniania
- ❖ Wystarczy rozgłaszać trasę do różnych sieci o małym koszcie.

Ataki „man-in-the-middle”: routing

❖ RIP spoofing

- ❖ RIPv1 nie ma uwierzytelniania
- ❖ Wystarczy rozgłaszać trasę do różnych sieci o małym koszcie.

❖ Nadużycia BGP

- ❖ Są uwierzytelnienia...
- ❖ ... ale nie sprawdzamy, czy dany zakres adresów faktycznie należy do danego AS.
- ❖ Przykład z 2008 roku:
  - ❖ Router BGP z Pakistanu ogłosił, że ma bardzo krótką ścieżkę do zakresu adresów odpowiadających Youtube.
  - ❖ Przez pewien czas cały ruch kierowany do Youtube szedł do Pakistańskich serwerów.
  - ❖ <https://www.youtube.com/watch?v=IzLPKuAOe50>

IP spoofing

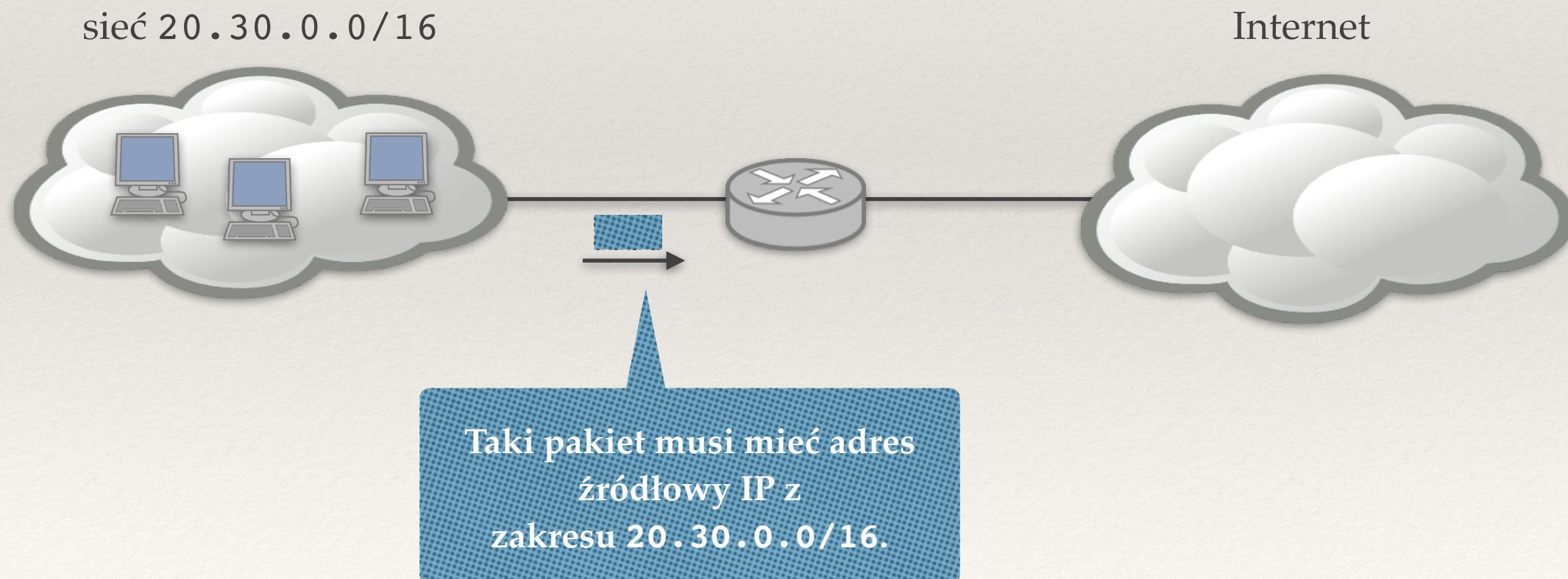

- ❖ **Fałszowanie adresu źródłowego IP.**
  - ♦ Unikanie odpowiedzialności za atak.
  - ♦ Uzyskiwanie dostępu do niektórych usług.

IP spoofing

- ❖ **Fałszowanie adresu źródłowego IP.**
  - ✦ Unikanie odpowiedzialności za atak.
  - ✦ Uzyskiwanie dostępu do niektórych usług.
- ❖ **Rozwiązanie: tzw. *ingress filtering***
  - ✦ Skuteczne jeśli router jest blisko nadawcy.

Zatruwanie pamięci podręcznej DNS (1)

- ❖ Atakujący kontroluje serwer o adresie IP = 11.22.33.44.
- ❖ Resolver DNS (*R*) ma pamięć cache, w której pamięta niedawno odpytywane domeny.
- ❖ Atakujący chce, żeby dostał się tam fałszywy wpis amazon.com → 11.22.33.44

Zatruwanie pamięci podręcznej DNS (1)

- ❖ Atakujący kontroluje serwer o adresie IP = 11.22.33.44.
- ❖ Resolver DNS (*R*) ma pamięć cache, w której pamięta niedawno odpytywane domeny.
- ❖ Atakujący chce, żeby dostał się tam fałszywy wpis amazon.com → 11.22.33.44
- ❖ **Stara wersja ataku:**
  - ✦ Atakujący wysyła do *R* zapytanie o domenę xyz.com, którą posiada.
  - ✦ *R* pyta o xyz.com serwer nazw kontrolowany przez atakującego.
  - ✦ W odpowiedzi na zapytanie o xyz.com atakujący odpowiada dodatkowo rekordem amazon.com → 11.22.33.44.
  - ✦ Współcześnie taki dodatkowy rekord zostanie zignorowany.

Zatruwanie pamięci podręcznej DNS (2)

Nowa wersja ataku:

- ❖ Atakujący wysyła do R zapytanie o `amazon.com`
- ❖ R wysyła zapytanie (przez UDP) o `amazon.com` do odpowiedzialnego serwera DNS (o adresie IP = X)
- ❖ Atakujący wysyła odpowiedzi DNS (datagramy UDP) podszywając się pod X .
- ❖ R sprawdza, czy w odpowiedzi jest taki sam 16-bitowy ID jak w zapytaniu...
- ❖ ... wystarczy, że atakujący wyśle 2^{16} odpowiedzi ze wszystkimi możliwymi ID.

Zapobieganie:

- ❖ DNSSEC (kryptograficzne uwierzytelnianie pakietów DNS) → stosowane m.in. przez serwery główne DNS.
- ❖ Ataki na DNS są mniej współcześnie mniej skuteczne ze względu na uwierzytelnianie punktów końcowych połączenia (w TLS).

Szyfrowanie: sposób na posłuchiwanie

TLS (1)

Warstwa szyfrująca (TLS)

- ❖ Pomiedzy warstwą transportową a warstwą aplikacji.
- ❖ Większość tradycyjnych usług ma szyfrowane warianty:
  - ♦ HTTPS = HTTP + TLS
  - ♦ POP3 + TLS
  - ♦ SMTP + TLS

Szyfrowanie oparte o kryptografię asymetryczną:

- ❖ Serwer wysyła klientowi swój klucz publiczny
- ❖ Klient generuje symetryczny klucz sesji (np. AES) i wysyła go szyfrując go kluczem publicznym serwera.
- ❖ Od tej pory połączenie szyfrowane jest kluczem sesji.
- ❖ Klient uwierzytelnia się podając swoje hasło.

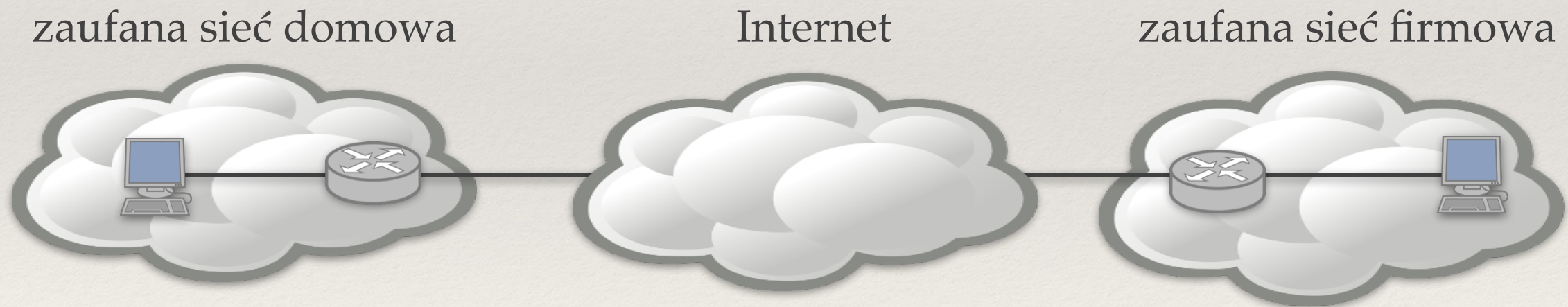
Uwierzytelnianie serwera = za pomocą certyfikatu

- ❖ Klucz publiczny serwera jest podpisany przez CA i możemy zweryfikować autentyczność tego podpisu.
- ❖ Analogicznie działa uwierzytelnianie serwera w sieci WLAN z szyfrowaniem WPA Enterprise (np. eduroam).

VPN = Wirtualna sieć prywatna

- ❖ Mamy dwie sieci połączone Internetem i chcemy zrobić z nich jedną logiczną sieć.
- ❖ Transmisja wewnątrz każdej z nich jest bezpieczna, ale transmisja w Internecie już nie.

Tunelowanie

Model warstwowy

- ❖ protokół warstwy $i+1$ jest przesyłany jako *dane* protokołu warstwy i .

Tunelowanie

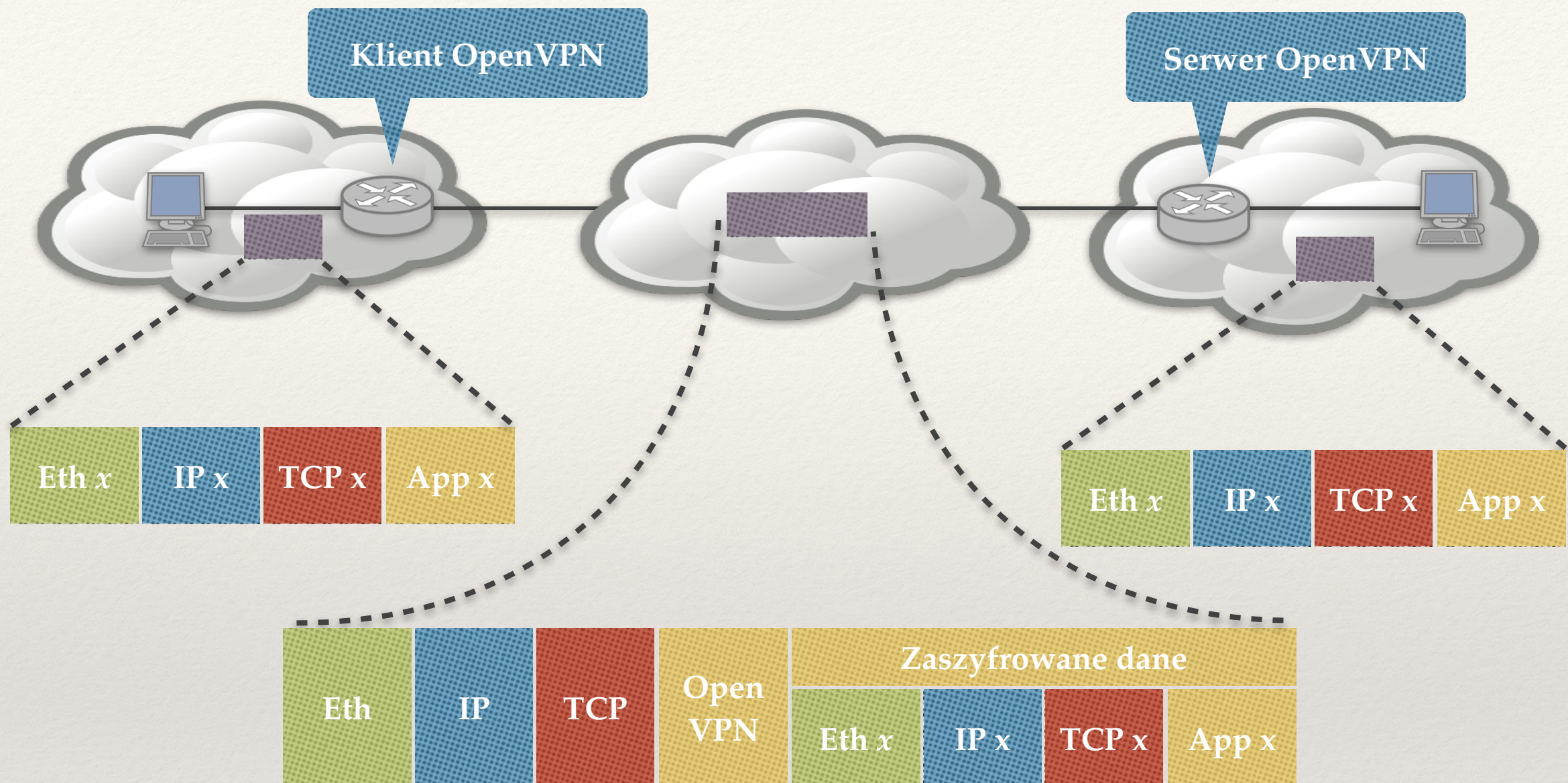
- ❖ Przesyłanie pewnych usług sieciowych za pomocą innych usług sieciowych w sposób łamiący standardowy model warstwowy.
- ❖ Cel: zestawianie wirtualnego (często szyfrowanego) połączenia.
- ❖ Poznaliśmy już tunelowanie pakietów IPv6 w pakietach IPv4.

VPN: dwa popularne rozwiązania

- ❖ **IPSec**: tunelowanie (szyfrowanych) pakietów IP w danych pakietów IP.
- ❖ **OpenVPN**: tunelowanie (szyfrowanych) pakietów IP (lub ramek Ethernetowych) w danych protokołu UDP lub TCP.

OpenVPN

- ❖ Logiczne działanie tak jakby klient i serwer VPN stanowiły jedno urządzenie (most).
- ❖ Wersja w której nie tunelujemy nagłówek warstwy drugiej
→ tak jakby klient i serwer VPN stanowiły jedno urządzenie (router)

SSH (Secure SHell)

Standardowe narzędzie pracy zdalnej (w terminalu tekstowym).

- ❖ Następca nieszyfrowanego telnetu.
- ❖ Mechanizmy szyfrowania jak przy TLS.
- ❖ Co z uwierzytelnianiem serwera?

SSH: uwierzytelnianie serwera

Znowu nie wiemy, czy łączymy się z dobrym serwerem!

- ❖ Przy pierwszym połączeniu serwer przesyła nam klucz publiczny, program klienta oblicza funkcje skrótu klucza.

```
The authenticity of host 'ssh-server.example.com  
(12.18.49.21)' can't be established. RSA key  
fingerprint is
```

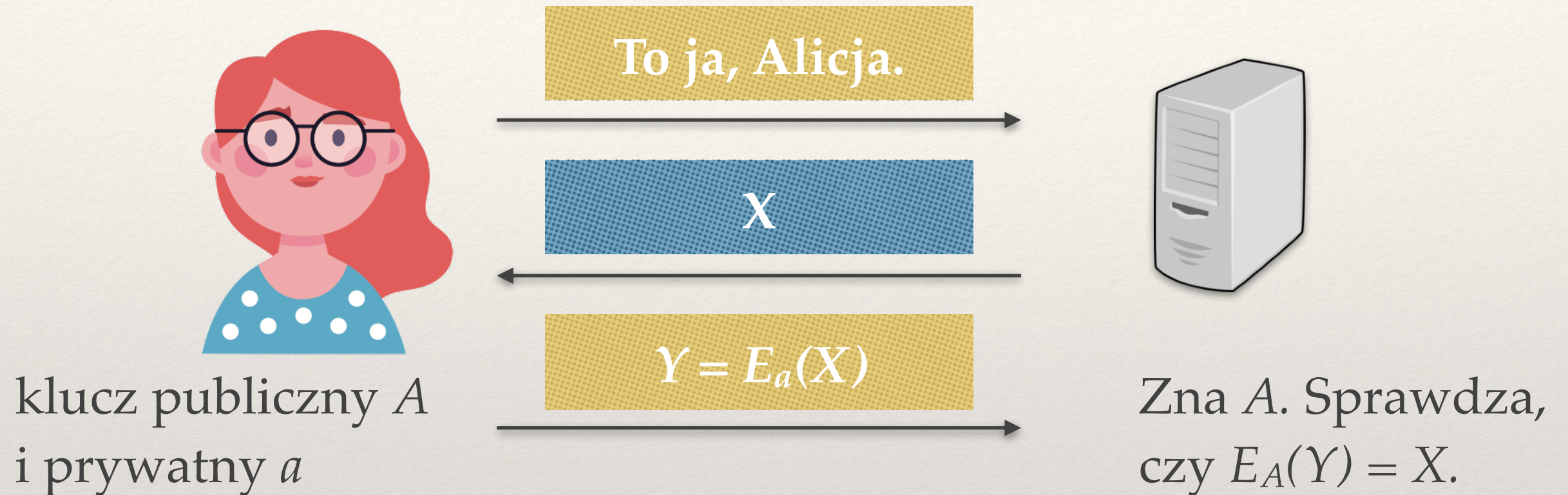
```
98:2e:d7:e0:de:9f:ac:67:28:c2:42:2d:37:16:58:4d. Are  
you sure you want to continue connecting?
```

- ❖ Kto dzwoni do administratora serwera i weryfikuje, czy funkcja skrótu *fingerprint* ma poprawną wartość?
- ❖ Po zaakceptowaniu klucz publiczny serwera zostaje zapisany lokalnie.

SSH: uwierzytelnianie klienta

- ❖ Klient może po prostu podać hasło do konta. Albo:

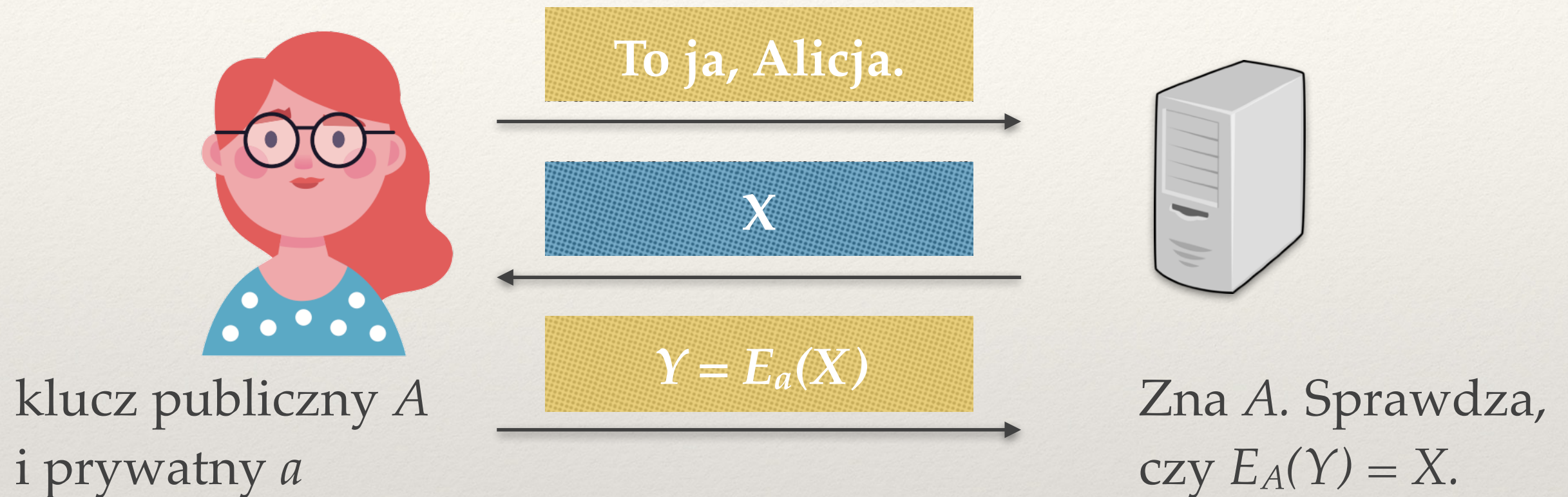

- ❖ Serwer zna klucz publiczny Alicji, bo Alicja zapisała go uprzednio w pliku `authorized_keys` na serwerze.

SSH: uwierzytelnianie klienta

- ❖ Klient może po prostu podać hasło do konta. Albo:

- ❖ Serwer zna klucz publiczny Alicji, bo Alicja zapisała go uprzednio w pliku `authorized_keys` na serwerze.
- ❖ Dlaczego lepsze niż hasło? Nie działa atak powtórzeniowy!

SSH: zastosowania

Za pomocą ssh można też:

- ❖ uruchamiać zdalnie polecenia:
`ssh serwer "polecenie_zdalne"`
- ❖ kopiować pliki na zdalny serwer:
`scp plik_lokalny serwer:/katalog/zdalny/`
- ❖ albo z powrotem:
`scp -r serwer:/katalog/zdalny/ /katalog/lokalny/`

Tunelowanie TCP w SSH

- ❖ Jeśli mamy konto na zdalnej maszynie, możemy szyfrować połączenia z tymi usługami za pomocą ssh.
- ❖ `ssh -L 4025:localhost:25 user@zdalny-serwer`

przekazuje segmenty TCP skierowane do portu 4025 lokalnego komputera w (zaszyfrowanych) danych SSH do `zdalny-serwer` (do portu 22) a następnie do portu 25 `zdalny-serwer`.

Źródła podatności na ataki

Źródła podatności na ataki

- ❖ **Źle zaprojektowane protokoły**
- ❖ **Błędy implementacji**
  - ✦ Najczęściej: Brak weryfikacji poprawności wprowadzanych danych
  - ✦ Atakujący zmusza aplikację do wykonania nieprzewidzianych operacji.
- ❖ **Czynnik ludzki**

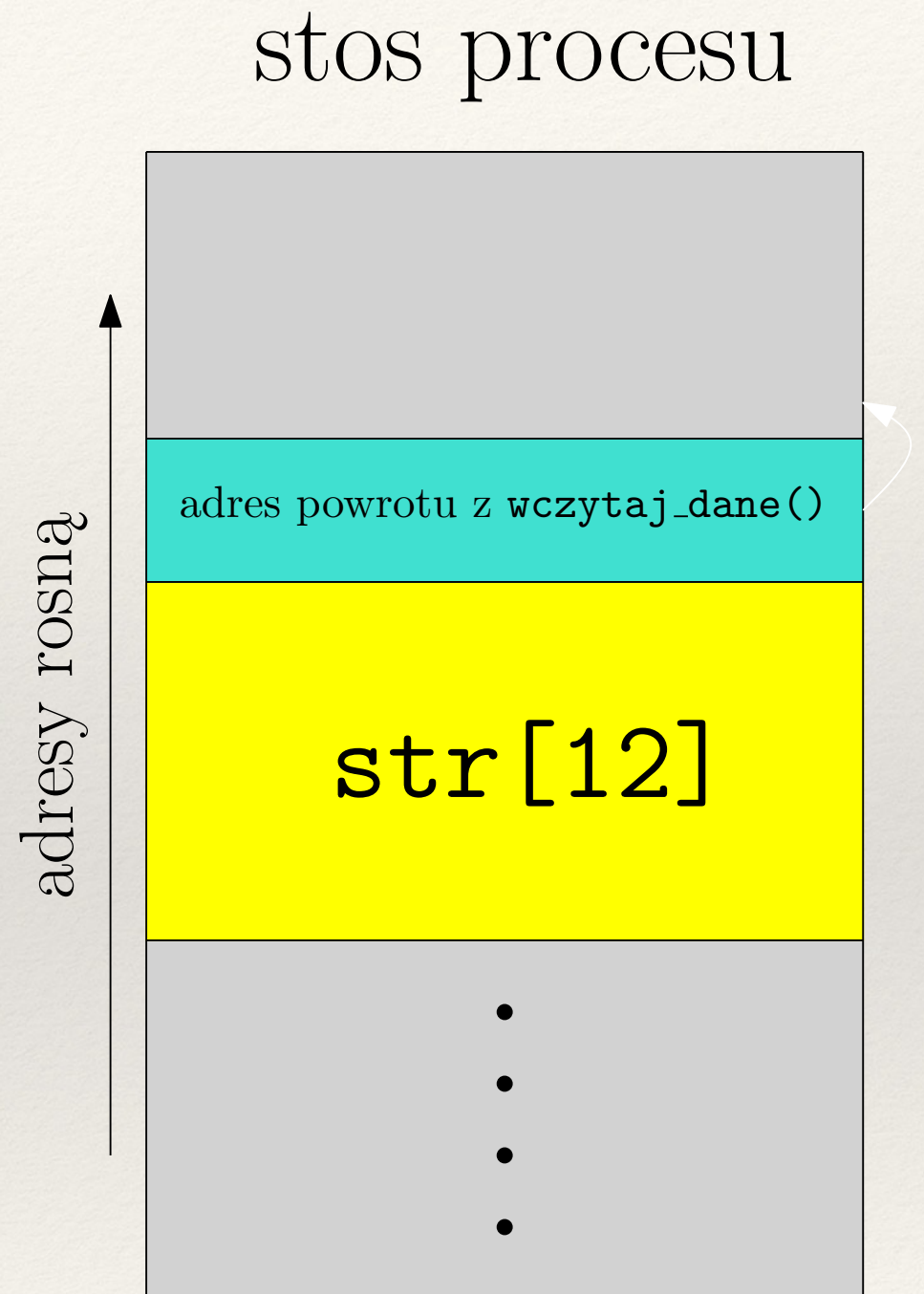

Błędy implementacji: przepełnienie bufora

```
void wczytaj_dane() {  
    char str[12];  
    scanf ("%s", str);  
}
```

Atakujący wpisuje:

- ❖ jakieś 12 znaków,
- ❖ odpowiedni adres powrotu,
- ❖ kod maszynowy do uruchomienia.

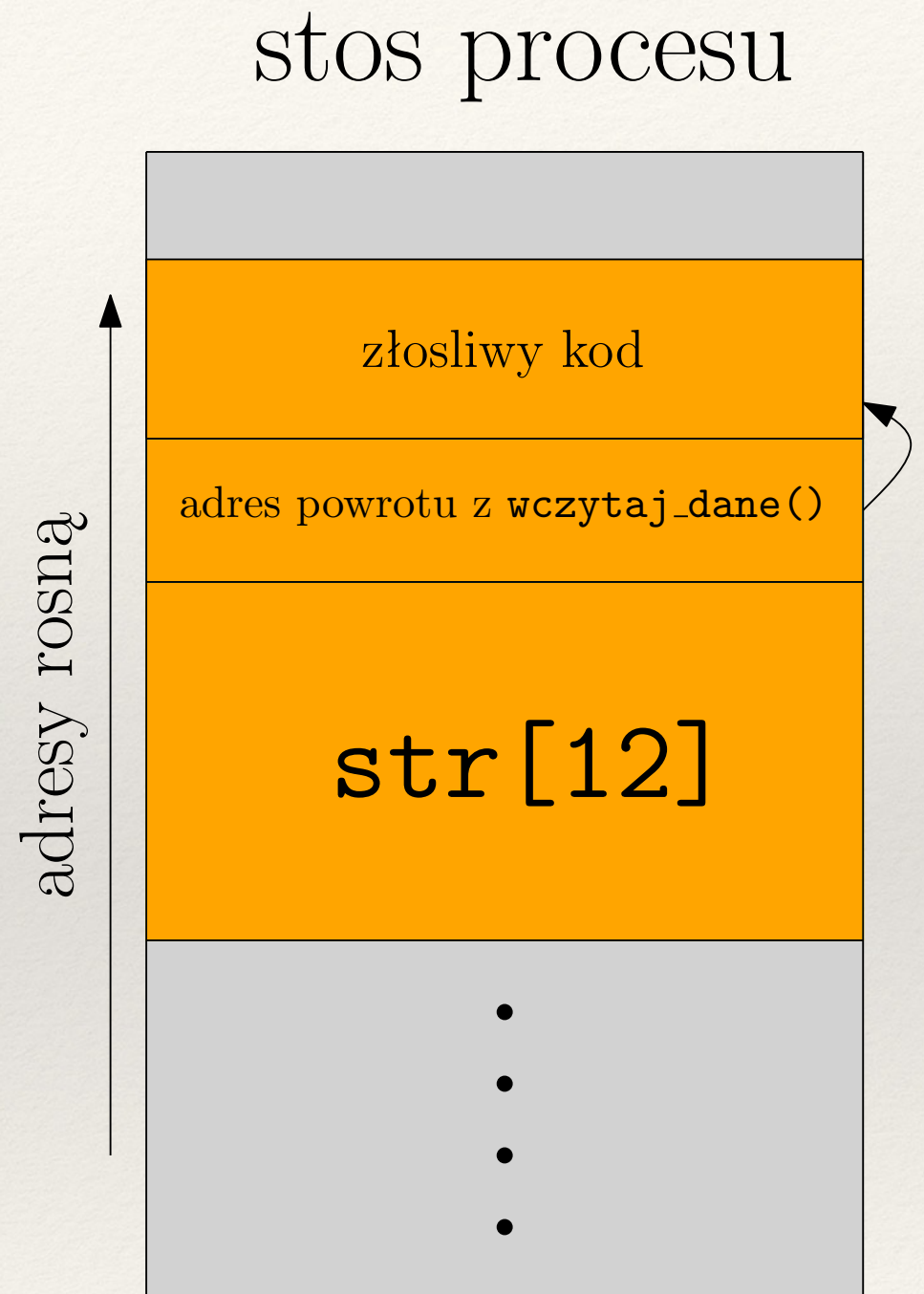

Błędy implementacji: przepełnienie bufora

```
void wczytaj_dane() {  
    char str[12];  
    scanf ("%s", str);  
}
```

Atakujący wpisuje:

- ❖ jakieś 12 znaków,
- ❖ odpowiedni adres powrotu,
- ❖ kod maszynowy do uruchomienia.

Błędy implementacji: atak typu ../

Pomocniczy skrypt WWW

- ❖ skrypt jest w katalogu `/var/www/`.
- ❖ skrypt jest programem wyświetlającym zawartość pliku.
- ❖ Przykładowo `http://example.com/skrypt?plik=test` wyświetla zawartość pliku `/var/www/test`.

Błędy implementacji: atak typu ../

Pomocniczy skrypt WWW

- ❖ skrypt jest w katalogu `/var/www/`.
- ❖ skrypt jest programem wyświetlającym zawartość pliku.
- ❖ Przykładowo `http://example.com/skrypt?plik=test` wyświetla zawartość pliku `/var/www/test`.
- ❖ Co otrzymamy po wejściu na stronę `http://example.com/skrypt?plik=../../etc/passwd?`

Błędy implementacji: atak SQL injection

Aplikacja WWW odwołująca się do bazy danych

- ❖ Skrypt dostaje przez formularz argument `$user` i wykonuje polecenie
  - ♦ `mysql_query("SELECT * FROM tab WHERE user = '$user'");`

Błędy implementacji: atak SQL injection

Aplikacja WWW odwołująca się do bazy danych

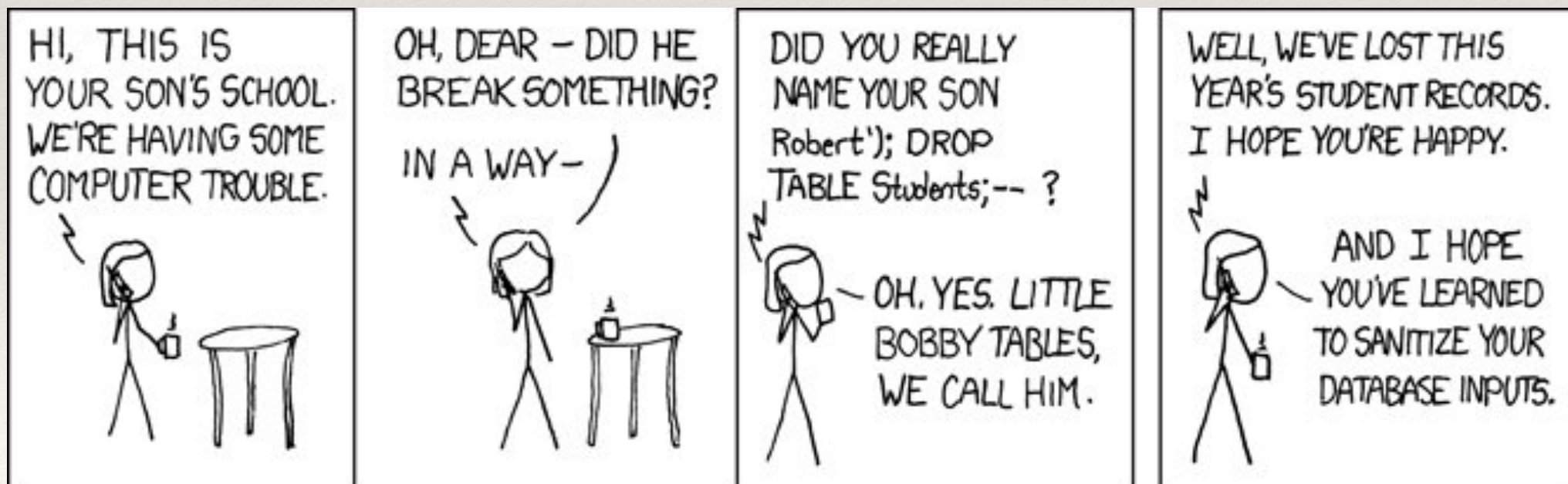
- ❖ Skrypt dostaje przez formularz argument `$user` i wykonuje polecenie
  - ♦ `mysql_query("SELECT * FROM tab WHERE user = '$user'");`
- ❖ Podajemy w tym polu: `x' OR '1'='1`

Błędy implementacji: atak SQL injection

Aplikacja WWW odwołująca się do bazy danych

- ❖ Skrypt dostaje przez formularz argument `$user` i wykonuje polecenie
  - ♦ `mysql_query("SELECT * FROM tab WHERE user = '$user'");`
- ❖ Podajemy w tym polu: `x' OR '1'='1`
- ❖ Albo lepiej: `x'; DROP TABLE tab; --`

Obrazek ze strony <https://xkcd.com/327/>

Błędy implementacji: wysyłanie części RAM procesu

- ❖ **Protokół: otrzymujemy od serwera fragment przechowywanej przez niego tablicy.**
  - ♦ Klient prosi go o więcej niż rozmiar tablicy + serwer nie sprawdza tego rozmiaru.
  - ♦ Serwer odsyła część pamięci procesu.
  - ♦ Przykład: *SSL heartbleed*.

Błędy implementacji

Co można zrobić?

- ❖ Zawsze sprawdzać poprawność danych od użytkownika
  - ✦ Sprawdzanie danych po stronie klienta nie jest bezpieczne: np. nie można zakładać, że użytkownik używa przepisowego klienta usługi.
- ❖ Ogólne techniki na poziomie jądra: np. zabronienie wykonywania programów na stosie.
- ❖ Zasada minimalnych uprawnień:
  - ✦ program A działający z uprawnieniami B ma lukę;
  - ✦ atakujący może wykonać to, na co pozwalają uprawnienia B.

Exploits

- ❖ Luki i gotowe sposoby ich wykorzystania (*exploits*) są publikowane na specjalistycznych stronach (CIRCL, VulDB, Security Focus, ...).
- ❖ Te programy są często wykorzystywane przez niedoświadczonych włamywaczy.
- ❖ Często wystarczy drobna zmiana, typu zmiana portu na którym nasłuchuje SSH, żeby taki program nie działał (*security by obscurity*).

Skanowanie portów

Wyszukiwanie otwartych portów

- ❖ nmap
- ❖ Przykładowe rodzaje:
  - ♦ connect scan
  - ♦ SYN scan
  - ♦ ustawianie różnych dziwnych flag (np. RST+ACK)
- ❖ Najczęściej wykorzystywane narzędzie w filmach!
<https://nmap.org/movies/>

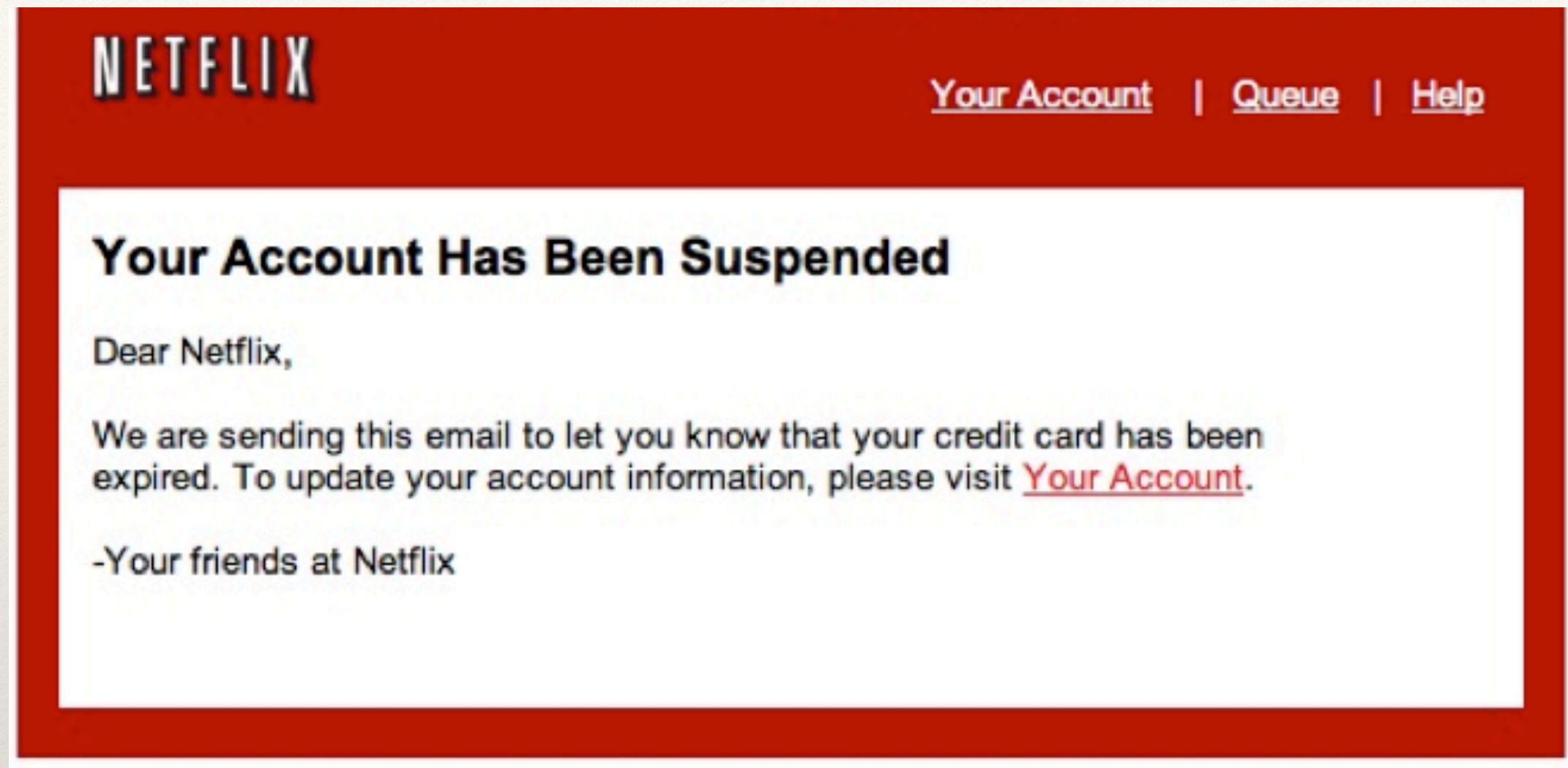

*Po co włamywać się na serwer, skoro można
zadzwonić i spytać o hasło?*

— Kevin Mitnick

Phishing

Obrazek ze strony <http://resources.infosecinstitute.com/category/enterprise/phishing/>

Odnośnik „Your Account” prowadzi na stronę atakującego <http://www.netflix.domena.com/>.

- ❖ Wygląda bardzo podobnie do <http://www.netflix.com/>.
- ❖ Atakujący może mieć dla niej również poprawny certyfikat HTTPS.

Czynnik ludzki

Wykorzystanie tańczących świnek daje 95% szansy na uruchomienie złośliwego kodu na cudzym komputerze!

Obrazek ze strony <http://www.securingjava.com/chapter-one/chapter-one-7.html>

Blokowanie dostępu

Denial of Service (DoS) = Blokowanie dostępu do usług

Po co?

- ❖ Głównie wymuszenia okupu od dochodowych stron, instytucji finansowych itp.
- ❖ Czasem zemsta: spamerzy atakujący serwisy antyspamowe.

Proste ataki DoS

- ❖ **Zakłócanie fizycznego kanału**
  - ♦ Łatwe zakłócanie sieci bezprzewodowej

Proste ataki DoS

- ❖ **Zakłócanie fizycznego kanału**
  - ♦ Łatwe zakłócanie sieci bezprzewodowej
- ❖ **Wyczerpywanie mocy obliczeniowej**

Proste ataki DoS

- ❖ **Zakłócanie fizycznego kanału**
  - ♦ Łatwe zakłócanie sieci bezprzewodowej
- ❖ **Wyczerpywanie mocy obliczeniowej**
- ❖ **Zalewanie łącza pakietami**
  - ♦ Np. komunikatami *ICMP echo*.
  - ♦ Problem dla atakującego: musi być w stanie wysyłać szybciej komunikaty niż ofiara odbierać.

Odbity (reflected) DoS

- ❖ Zapytania z (fałszywym) adresem źródłowym równym adresowi ofiary.

ofiara

IP = 12.34.56.78

serwer
DNS

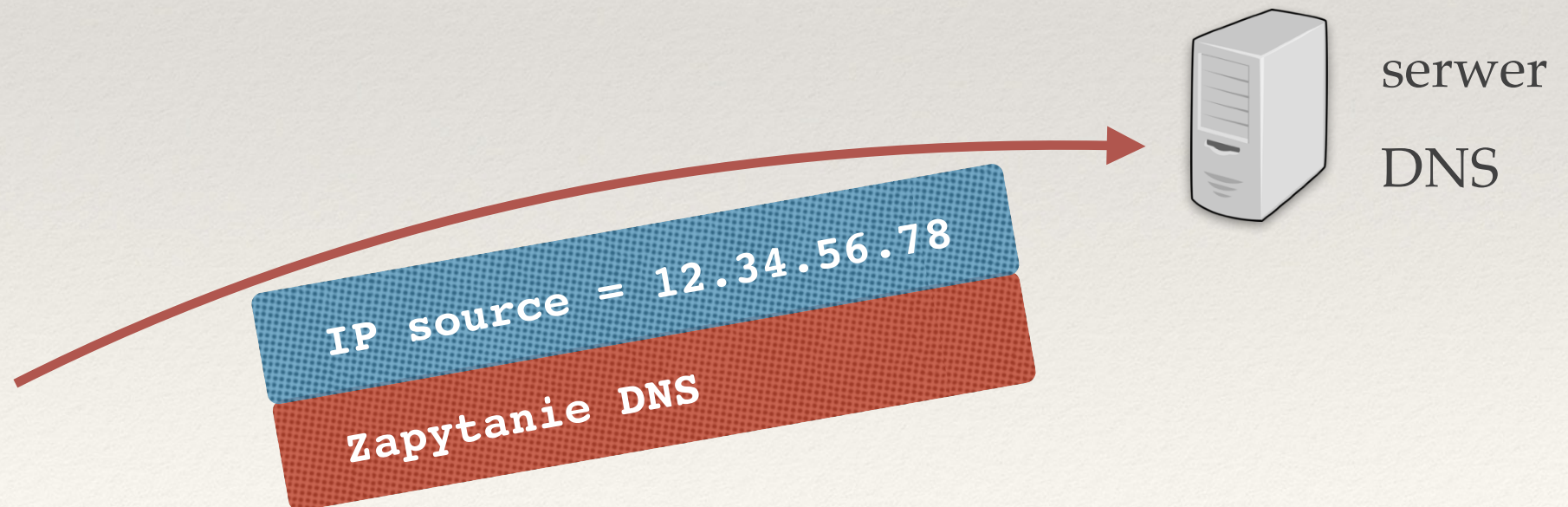

Odbity (reflected) DoS

- ❖ Zapytania z (fałszywym) adresem źródłowym równym adresowi ofiary.

ofiara

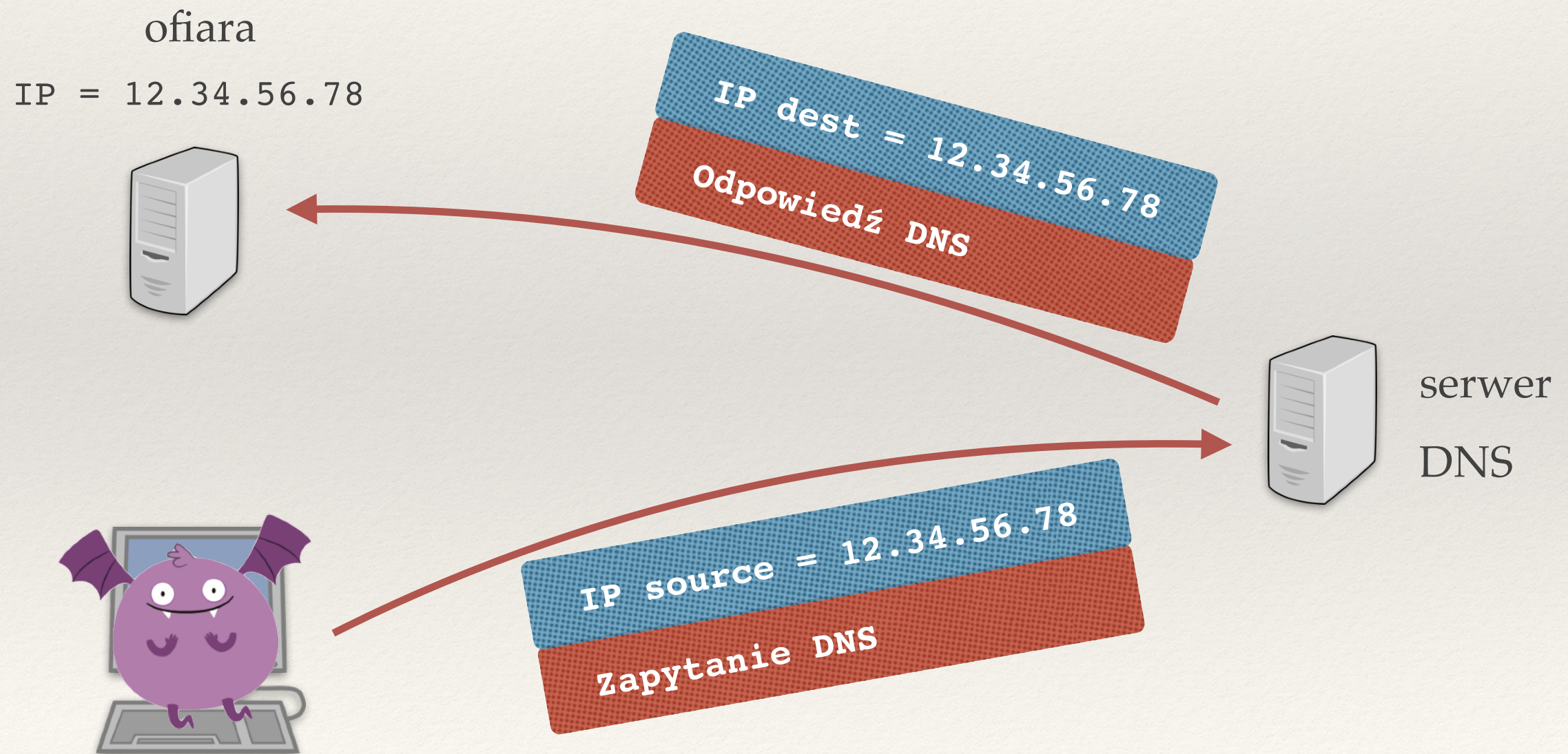
IP = 12.34.56.78

Odbity (reflected) DoS

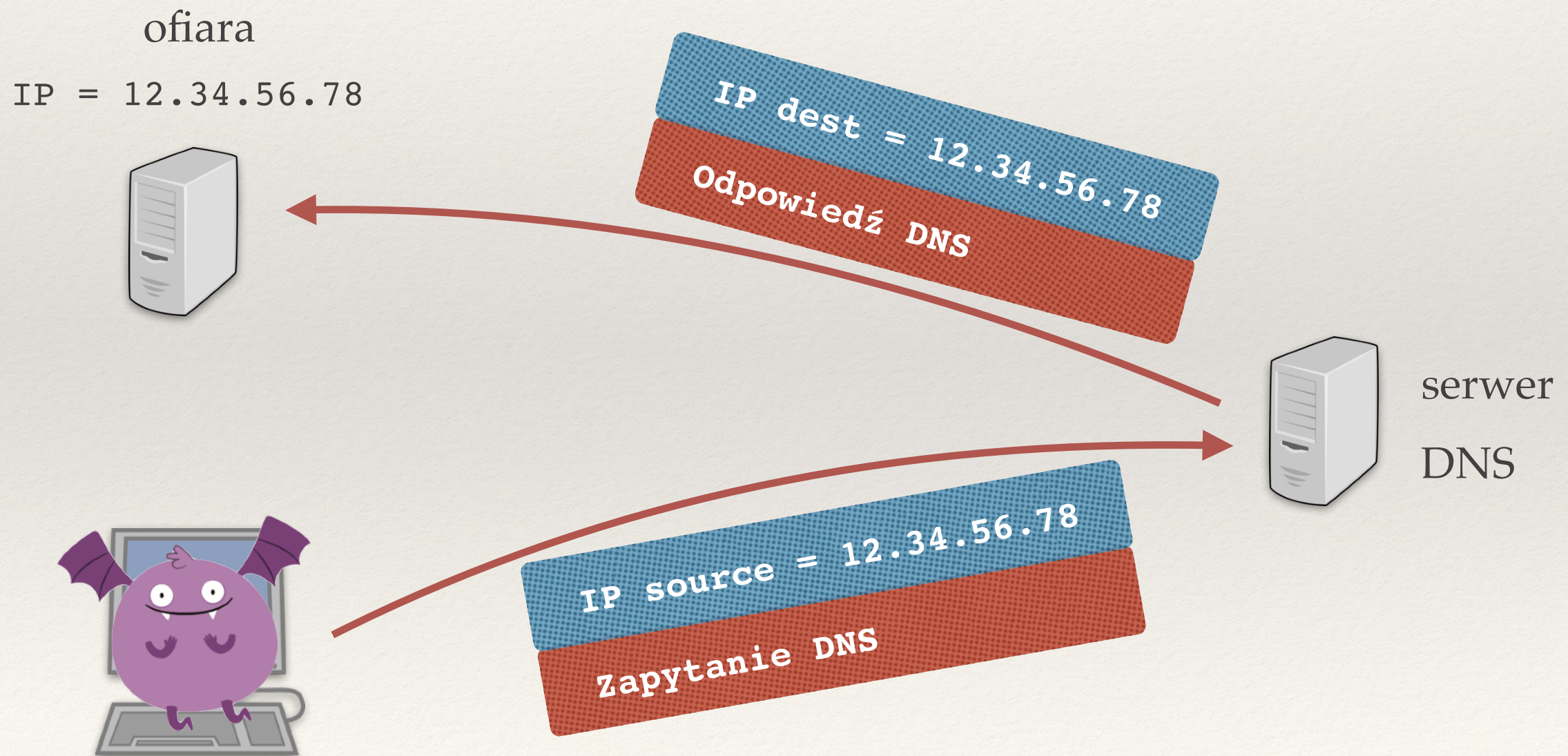
- ❖ Zapytania z (fałszywym) adresem źródłowym równym adresowi ofiary.

Odbity (reflected) DoS

- ❖ Zapytania z (fałszywym) adresem źródłowym równym adresowi ofiary.
- ❖ Ofierze trudniej wyśledzić atakującego.
- ❖ Odpowiedź może być większa niż zapytanie (DNS do 70:1, NTP do 20:1)

Wariant odbitego DoS: smurf attack

- ❖ Wykorzystuje ICMP echo (ping).
- ❖ Rozmiar odpowiedzi podobny do rozmiaru zapytania...
- ❖ ... ale możemy wysłać *jeden* pakiet do przełącznika na adres broadcast!
- ❖ Przełącznik go zwielokrotni i wyśle do wszystkich uczestników sieci lokalnej.

Wariant odbitego DoS: smurf attack

- ❖ Wykorzystuje ICMP echo (ping).
- ❖ Rozmiar odpowiedzi podobny do rozmiaru zapytania...
- ❖ ... ale możemy wysłać *jeden* pakiet do przełącznika na adres broadcast!
- ❖ Przełącznik go zwielokrotni i wyśle do wszystkich uczestników sieci lokalnej.
- ❖ Wszyscy z LAN odpowiedzą ofierze

Wyczerpywanie zasobów

Limit jednoczesnych połączeń

- ❖ Nawiażujemy połączenie TCP i nic nie wysyłamy.
- ❖ Opcjonalnie: wiele protokołów na początku wysyła długość komunikatu: wysyłamy długość a potem już nic.

Wysyłamy dużo komunikatów TCP SYN

- ❖ Jądro utrzymuje tworzoną przez `listen()` kolejkę połączeń TCP oczekujących na nawiązanie.
- ❖ Kolejka ma ograniczoną wielkość.

Wysyłamy dużo fragmentów pakietów IP

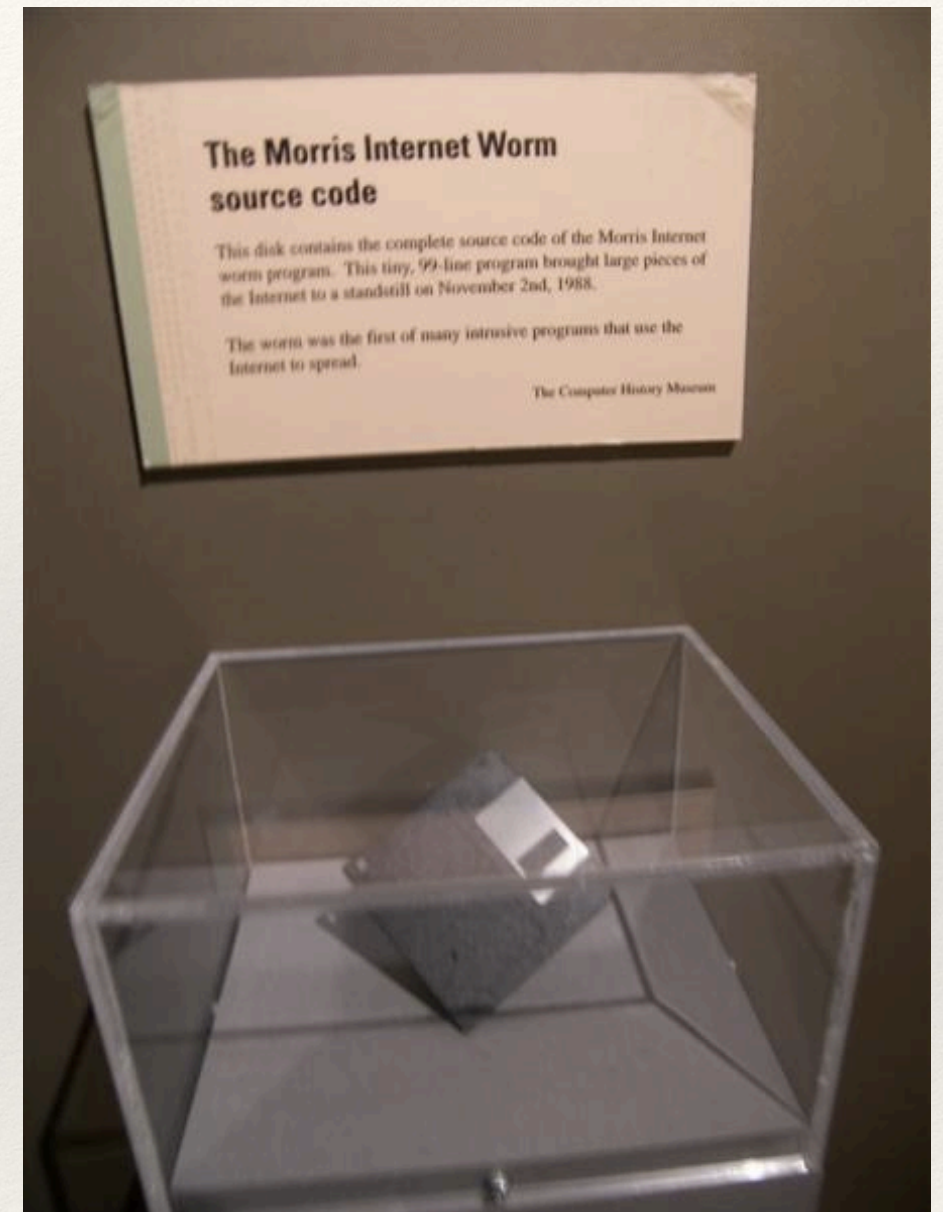
- ❖ Jądro musi utrzymywać te pakiety do późniejszego ich łączenia.

Rozproszony DoS (DDoS)

DDoS = Distributed DoS

- ❖ Wykonywany z wielu komputerów.
- ❖ Często są pod kontrolą atakującego, bo uprzednio zostały zainfekowane robakiem internetowym (*botnet*).
- ❖ Robaki wykorzystują znalezione luki w bezpieczeństwie niektórych usług.

Obrazek ze strony
https://en.wikipedia.org/wiki/Morris_worm

Obrona przed DDoS

- ❖ Tylko jeśli pochodzi z jednego geograficznego obszaru.
- ❖ Główny problem: ustalenie źródła ataków (bo źródłowe adresy IP są zazwyczaj podrobione), potem można zadzwonić do odpowiedniego administratora.
- ❖ **ICMP Traceback**
  - ♦ Każdy router dla przesyłanego pakietu, z małym prawdopodobieństwem (ok. 1 / 20.000), wysyła do odbiorcy dodatkowo komunikat ICMP
  - ♦ Komunikat zawiera informacje o przesyłanym właśnie przez router pakiecie, informacje o routerze, etc.

Zapora

Po co?

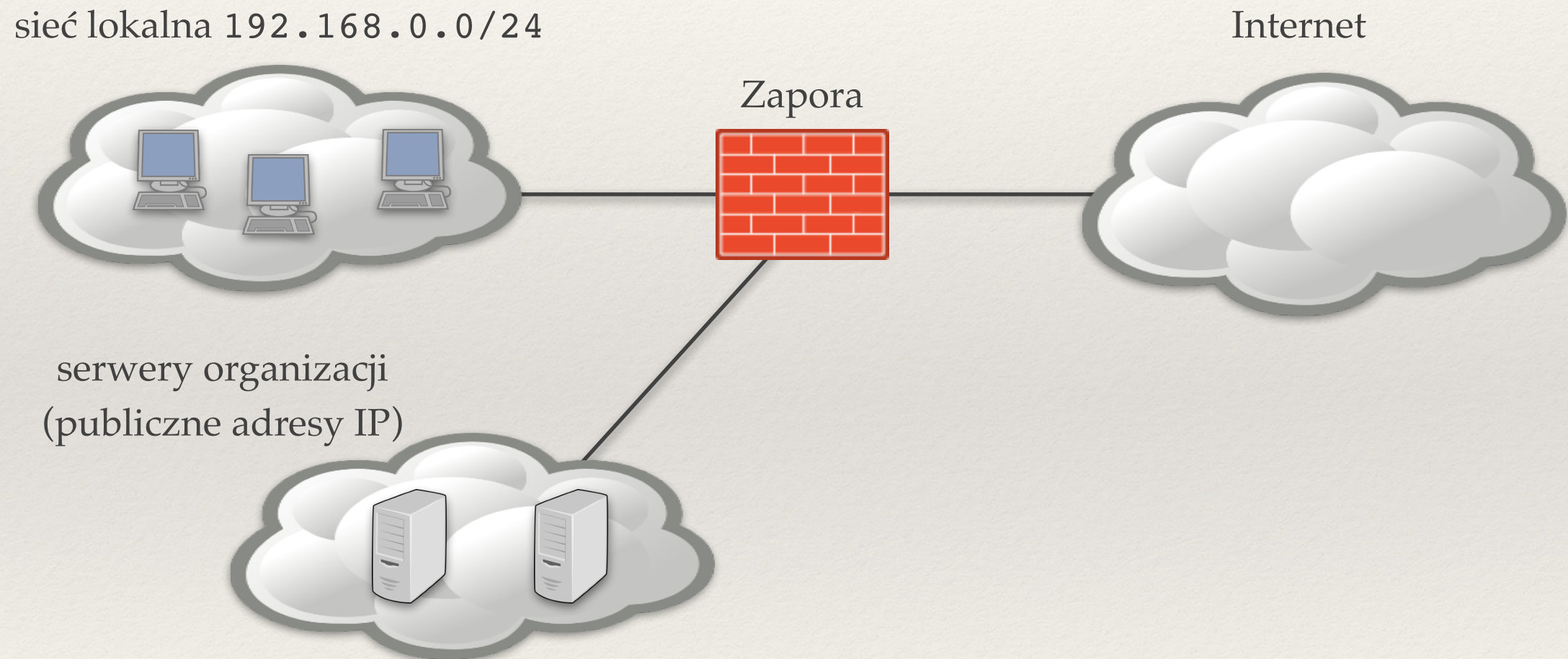

- ❖ **Pierwsza linia obrony.**
  - ♦ Częściowe zapobieganie fałszowaniu adresów źródłowych IP.
- ❖ **Rejestrowanie i kontrolowanie dostępu do usług.**
  - ♦ Rejestrowanie ataków i skanów portów.

Gdzie?

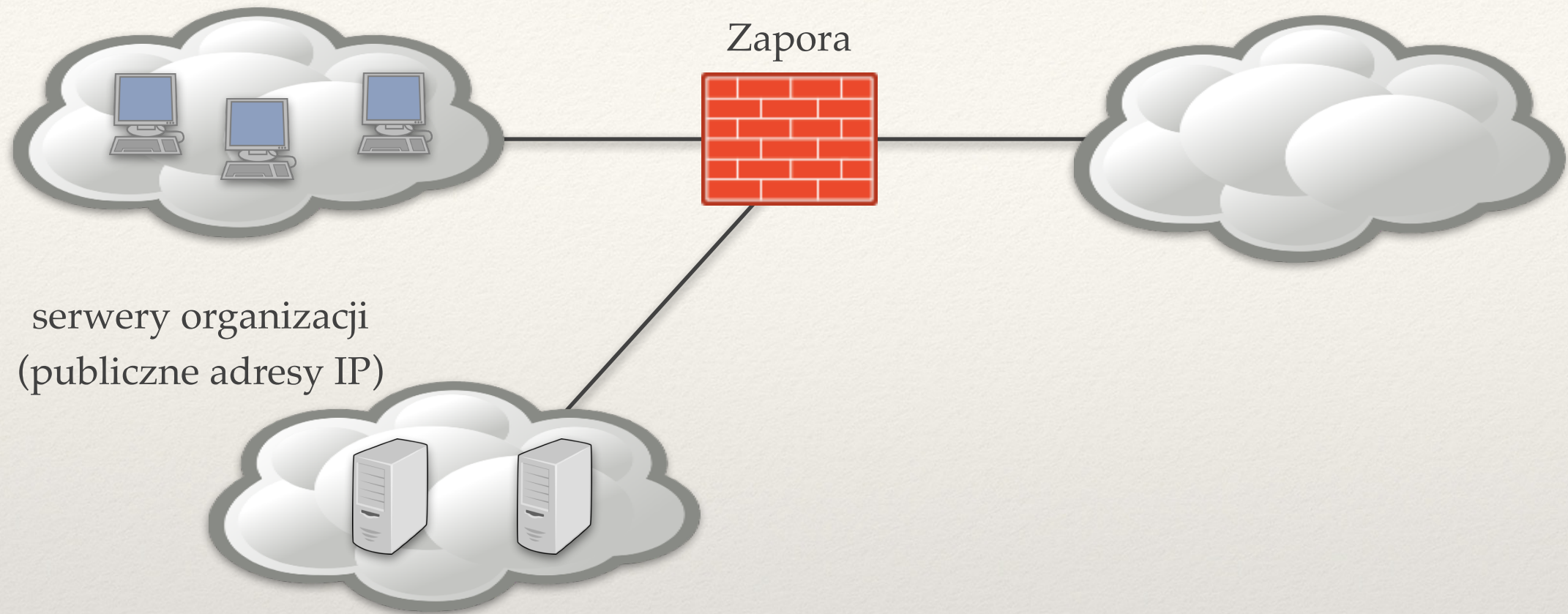
- ❖ Często zapora jest osobnym urządzeniem, pełniącym też funkcję routera:

sieć lokalna 192.168.0.0/24

Internet

Zapora realizuje pewną politykę bezpieczeństwa. Przykładowo:

- ❖ Wpuszcza pakiety do serwerów organizacji (do określonych portów).
- ❖ Wpuszcza pakiety do portu SSH serwerów tylko z sieci wewnętrznej.
- ❖ Nie wpuszcza pakietów do sieci wewnętrznej.

Klasyfikacja filtrów pakietów

Filtry proste (warstwa sieciowa)

- ❖ Analizują tylko nagłówki IP (+ porty)
- ❖ Szybkie, bardzo nieprecyzyjne.

Filtry stanowe (warstwa transportowa)

- ❖ Analizują nagłówki IP i TCP
- ❖ Śledzą nawiązywanie połączenia TCP, pamiętają stan połączenia.

Filtry działające w warstwie aplikacji

- ❖ Analizują zawartość segmentów i datagramów
- ❖ Np. w przypadku FTP „rozumieją”, że trzeba otworzyć port na dane.
- ❖ Nie mylić z zaporami aplikacji, które analizują *wywołania systemowe* aplikacji.

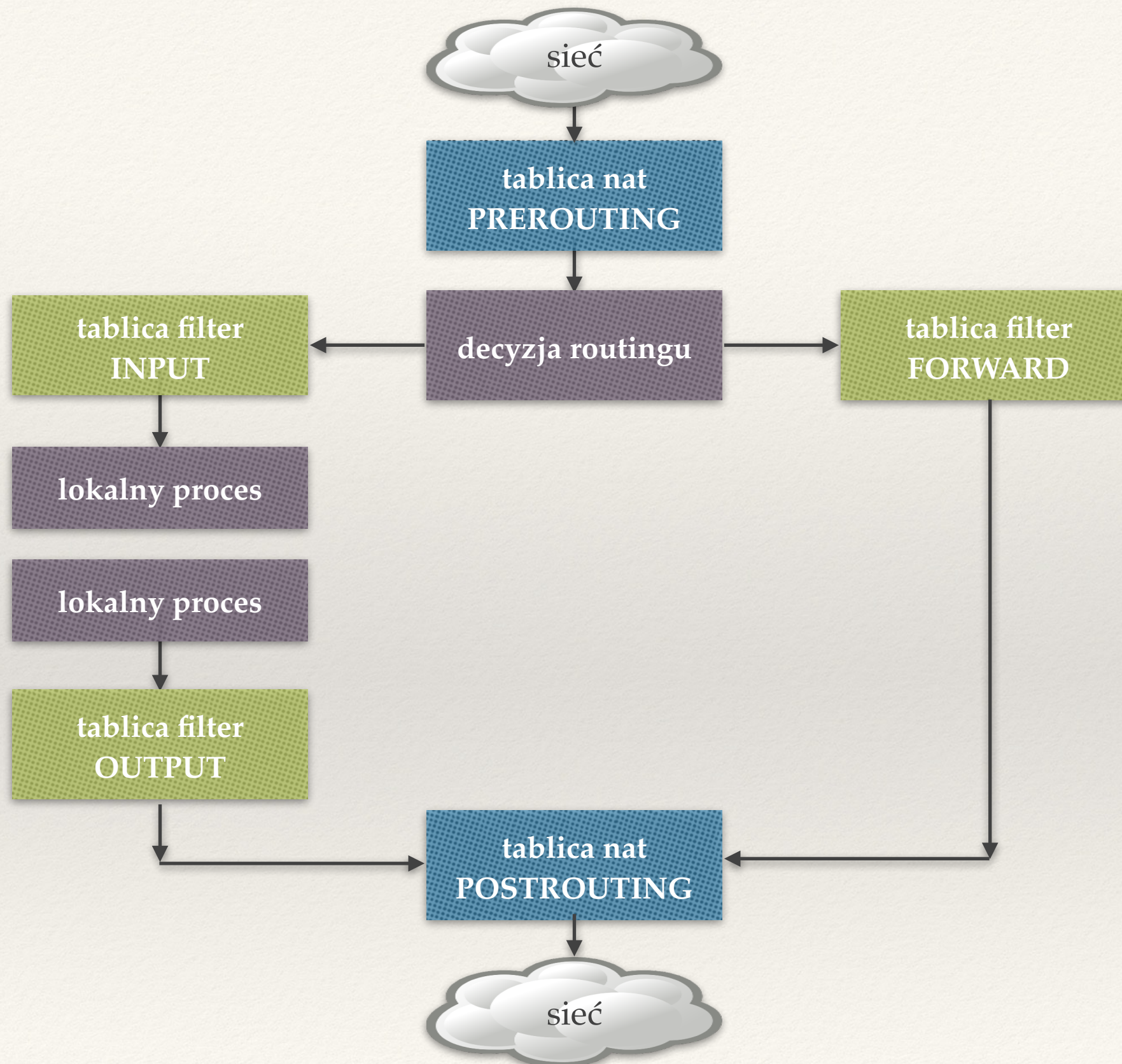

Filtr pakietów w Linuksie

- ❖ Filtr stanowy.
- ❖ Elementy filtra działającego w warstwie aplikacji (możliwość śledzenia połączeń niektórych protokołów).

Przetwarzanie pakietów (1)

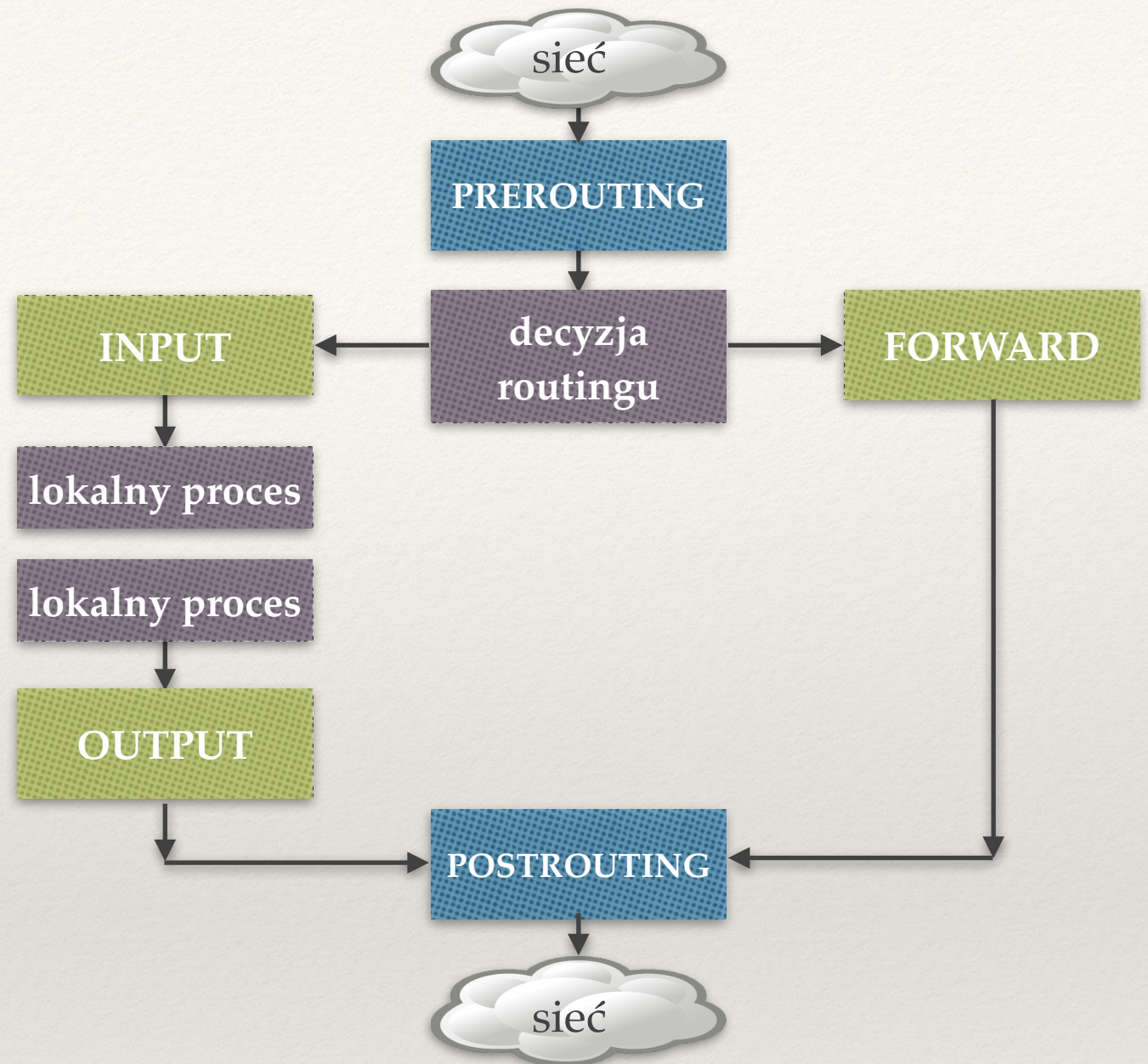

Przetwarzanie pakietów (2)

5 głównych modułów

- ❖ filter INPUT
- ❖ filter OUTPUT
- ❖ filter FORWARD
- ❖ nat PREROUTING
- ❖ nat POSTROUTING

Do każdego modułu możemy dopisać łańcuch reguł

- ❖ Łańcuchy przetwarzane w kolejności priorytetów.
- ❖ Reguły w łańcuchach przetwarzane po kolei.

Przykładowy łańcuch (pakiety wychodzące)

❖ Akceptuj wszystkie pakiety wychodzące

```
table inet filter {  
    chain jakaś_nazwa {  
        type filter hook output priority 0;  
        accept  
    }  
}
```


Przykładowy łańcuch (pakiety przychodzące)

```
table inet filter {  
    chain jakaś_nazwa {  
        type filter hook input priority 0;  
        tcp dport 22 accept  
        reject  
    }  
}
```

- ❖ Akceptuj wszystkie pakiety przychodzące do portu SSH.
- ❖ Odrzuć resztę.

Czy to wystarczy?

- ❖ Pakiety wychodzące np. do portu 80 będą wypuszczane, ale odpowiedzi na nie będą odrzucane!

Stan połączeń

Nieprecyzyjna heurystyka (stosowana w prostych filtrach)

- ❖ Wpuść pakiety przychodzące do portów ≥ 32678 .

Filtry stanowe

- ❖ Możemy wpuszczać pakiety związane wysłanymi pakietami.
- ❖ W szczególności segmenty TCP już nawiązanego połączenia.

Przykładowy łańcuch (pakiety przychodzące)

```
table inet filter {  
    chain jakaś_nazwa {  
        type filter hook input priority 0;  
        ct state established accept  
        tcp dport 22 ct state new accept  
        reject  
    }  
}
```

- ❖ Akceptuj wszystkie pakiety przychodzące do portu SSH.
- ❖ Akceptuj odpowiedzi na już wysłane pakiety.
- ❖ Odrzuć resztę.

Odrzucanie pakietów

Zgodnie ze standardem:

- ❖ Przez reject.
- ❖ Zapora odpowie komunikatem ICMP *icmp-port-unreachable*

Wyrzucenie pakietu bez żadnego komunikatu:

- ❖ Przez drop.
- ❖ Utrudnia pracę skanerów portów → muszą czekać na timeout dla połączenia.

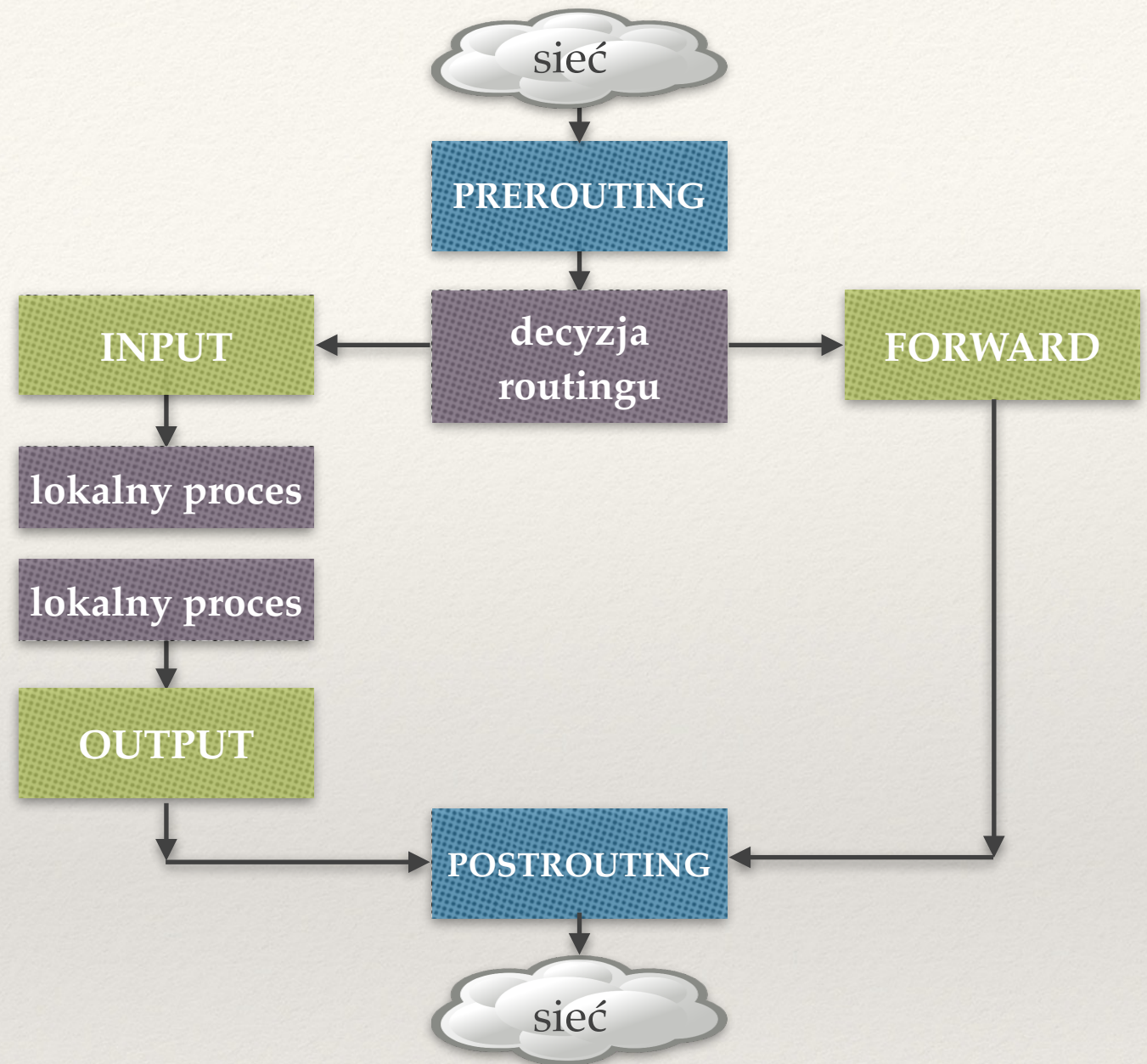
NAT

nat POSTROUTING:

- ❖ Podmiana źródłowych adresów IP.
- ❖ Ostatnia czynność przed wysłaniem pakietu.

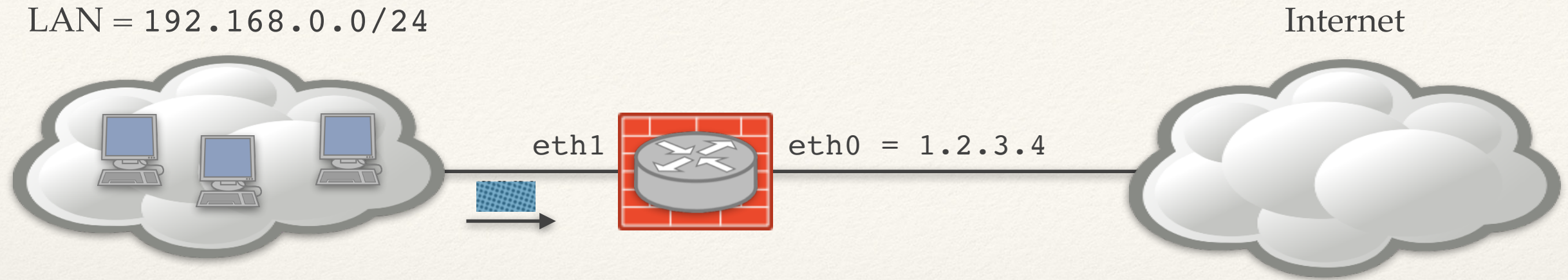
nat PREROUTING:

- ❖ Podmiana docelowych adresów IP
- ❖ Przykładowo: przekierowanie do innego komputera.

Źródłowy NAT (SNAT)

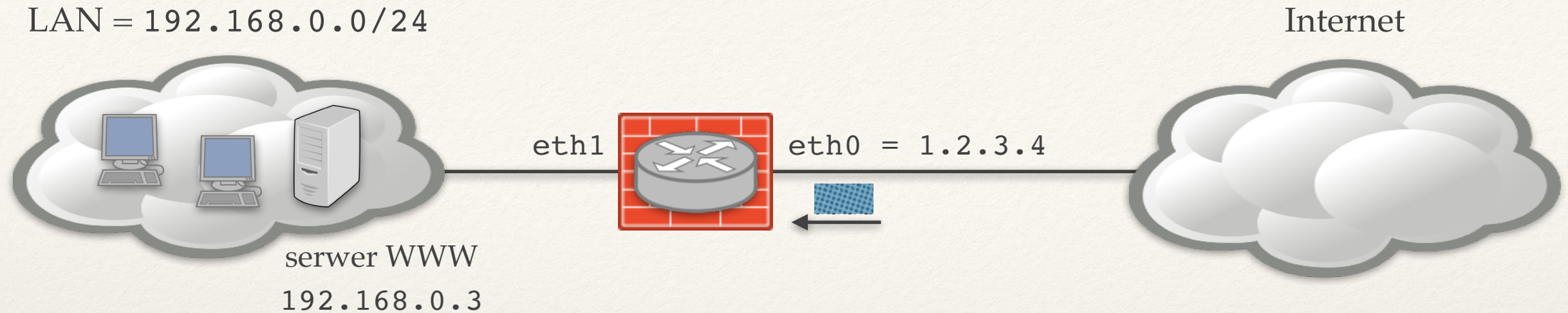

Podmiana adresu źródłowego pakietu wychodzącego z LAN:

```
table ip nat {  
    chain jakaś_nazwa {  
        type nat hook postrouting priority 0;  
        ip saddr 192.168.0.0/24 oif eth0 snat 1.2.3.4  
    }  
}
```


Docelowy NAT (DNAT)

Podmiana adresu docelowego pakietu wychodzącego z LAN:

```
table ip nat {  
    chain jakaś_nazwa {  
        type nat hook prerouting priority 0;  
        iif eth0 tcp port 80 dnat 192.168.0.3:80  
    }  
}
```


Lektura dodatkowa

- ❖ Kurose & Ross: rozdział 8.
- ❖ Tanenbaum: rozdział 8.

Zagadnienia

- ❖ Co to jest pamięć CAM i jak stosuje się ją w przełącznikach? Jak można ją przepełnić?
- ❖ Opisz atak typu ARP spoofing.
- ❖ Co oznacza termin IP spoofing? Na czym polega metoda weryfikacji tak zmodyfikowanych pakietów (ingress filtering)?
- ❖ Na czym polega atak RIP spoofing?
- ❖ Na czym polega zatrucie pamięci podręcznej serwera DNS?
- ❖ Jak wygląda uwierzytelnianie serwera SSH?
- ❖ Na czym polega uwierzytelnianie użytkownika przez SSH z wykorzystaniem kluczy RSA?
- ❖ Przedstaw przykładowe ataki wykorzystujące brak sprawdzania poprawności wprowadzanych danych.
- ❖ Wyjaśnij pojęcia: robak internetowy, exploit, botnet.
- ❖ Na czym polega phishing?
- ❖ Co to jest skanowanie portów? Po co się je wykonuje?
- ❖ Co to są ataki DoS i DDoS?
- ❖ Na czym polega atak typu odbity (reflected) DoS?
- ❖ Jak działa i do czego jest wykorzystywany ICMP Traceback?
- ❖ Podaj przykłady tunelowania.
- ❖ Rozwiń skrót VPN. Do czego służy?
- ❖ Porównaj wady i zalety filtrów pakietów: prostych, stanowych i działających w warstwie aplikacji.
- ❖ Do czego służą moduły `input`, `output`, `forward` w filtrze Netfilter / `nftables`?
- ❖ W jakich łańcuchach zapory Linuksa wykonywany jest źródłowy a w jakich docelowy NAT?